

NAVETTAPOSTI

Hallitse salmonella!

HÄLYTYS: SALMONELLA!

Viimeisen kahden vuoden aikana esiintyvyys on kasvanut suomalaisilla nautatiloilla.

Vuonna 2019 todettiin 24 nautatilalla, joista lypsykarjatiloja oli 15.

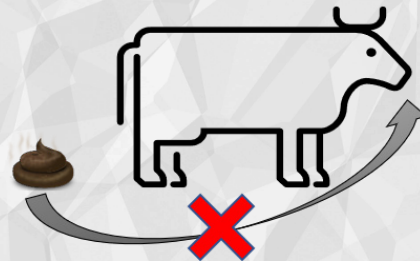
Suomessa virallisesti vastustettava eläintauti. Tarttuu myös ihmiseen.

Tartunnan saaneelle tilalle asetetaan rajoittavat määräykset. Tilan on ryhdyttävä toimenpiteisiin salmonellatartunnan hävittämiseksi ja tilan ulkopuolelle leviämisen estämiseksi.

ESTÄ SONNAN JOUTUMINEN SUUHUN

Salmonella on ulosteperäinen, suolistossa viihtyvä bakteeri, joten se leviää ulosteen välityksellä.

Tartunta saadaan suun kautta syömällä tai juomalla bakteerin saastuttamaa rehua tai vettä.

PUHTAUS ON PUOLI RUOKAA

Salmonellabakteeri säilyy hyvin eläimen ulkopuolella, mm. rehutiloissa ja pölyssä. Puhtailla pinoilla se on herkkä useimmille desinfectioaineille, esim. Virkon-S.

Puhdista säännöllisesti:

- juomakupit, (lima pois)
- ruokintapöytä ja rehunjakovälineet
- rehuvarastot (pölyt pois)
- työkoneet (myös hyttien lattia)
- koko navetta

TORJU HAITTAELÄIMET

- Navetta, rehut, kuivikkeet.
- Poista lintujen pesät.
- Estä lintujen hengailupaikat (esim. naulat).
- Torju jyräjät: loukut, syötit. Pidä navetan seinustat siisteinä.
- Älä jätä rehuntähteitä lojumaan ja houkuttelemaan haittaeläimiä.
- Peitä rehut ja kivennäiset.

ELÄINKAUPPA

Vuonna 2019 Suomessa pääosa salmonellatartunnoista todettiin omavalvontatutkimuksissa, esim. eläinten myyntiä varten otetuissa näytteissä.

- Ota salmonellanäyte ennen eläinten myyntiä!
- Odota tulokset ennen eläinten siirtoa!

TAUTISULKU KUNTOON

Sekä vieraitten että oman toimintasi osalta. Navettakengillä kävellään vain navetassa. Muista myös sisäinen tautisulku: ethän kävele sontaisilla kengillä ruokintapöydällä?

LEMMIKKIELÄIMET

Kissat ovat monella tilalla tärkeä jysijöitten hävittäjä ja koira apuna monenlaisissa tilan töissä. Vuonna 2019 Suomessa on todettu lemmikeillä salmonellatartuntoja, mutta suurin osa näistä on oireettomia.

- Estää myös kissan ja koiran ulosteen päätyminen nautojen rehutjuun.
- Huomioi, että ne voivat levittää salmonellan rehuihin tassuissaan joko ulkoa tai navetan sisältä.
- Huolehdi, että kissojen määrä pysyy järkevänä.

REAGOI NOPEASTI OIREISIIN

- Salmonellan oireita ovat ripuli ja kuume.
- Herkimpiä sairastumaan ovat muuten heikkokuntoiset, vastasyntyneet ja nuoret eläimet sekä vastapoikineet.
- Erityisesti, jos eläimellä on verinen ripuli, siitä tulee laittaa ulostenäyte tutkittavaksi.

TUONTIREHUT

Tuontirehujen tulee olla tuotu / valmistettu ETT:n positiivisilla mukana olevien yritysten toimesta tai niiden tulee olla muuten Suomessa salmonellan varalta negatiivisin tuloksin tutkittuja.

SÄÄNNÖLLISET OMAVALVONTANÄYTTEET

Naseva suosittelee salmonellanäytteitä otettavaksi kerran vuodessa, vaikkot myisi eläimiä.

Ohje näytteenottoon:

<https://www.ett.fi/wp-content/uploads/2019/07/Salmonellan%C3%A4ytteenotto-nautatiloilla.pdf>

Heidi Kyösti
Älynauta-hanke
8/2020

LÄHTEET

Eläintaudit Suomessa 2019, Ruokavirasto, Julkaisuja 3/2020:

https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/julkaisut/julkaisusarjat/julkaisuja/elaimet/elaintaudit_suomessa_2019.pdf

<https://www.ett.fi/wp-content/uploads/2019/07/Salmonella.pdf>

<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-terveys-ja-elaintaudit/elaintaudit/usealle-elainlajille-yhteiset-taudit/salmonellatartunnat/>